

**Magiczny
Kraków**

Magiczny Kraków z balonu

2014-05-07

O historii i przyszłości balonu w Krakowie, opowiada Marek Kufel, prezes i współwłaściciel firmy HiFlyer Polska. Wygraj zaproszenie na lot i zobacz Kraków z nowej perspektywy.

- 10 maja 1789 roku, czyli dokładnie 225 lat temu, odbył się pierwszy lot balonu z załogą nad ziemiami polskimi. Balon wzniósł się w górę z ogrodu Foksał na oczach króla Augusta Poniatowskiego i po około 45 minutach wylądował w Białoleścu. Śledził Pan historię baloniarstwa?

- Oczywiście i mam w niej swoje ulubione momenty. W 1938 r. na przykład miał odbyć się pierwszy lot balonem Gwiazda Polski do stratosfery. Wtedy coś takiego było wyczynem na miarę lotu w kosmos. Lecieć miał znany pilot kapitan Zbigniew Burzyński, który wcześniej zasłynął m.in. z tego, że trzykrotnie z rzędu wygrał prestiżowe zawody o Puchar Gordona Benetta. Warto wiedzieć, że podczas Międzynarodowych Zawodów Balonów Wolnych, w których biorą udział tylko balony gazowe, ekipa polska pięciokrotnie zdobyła to trofeum, a trzecie z rzędu zwycięstwo, sprawiło, że w 1935 roku Polacy otrzymali ten przechodni puchar na własność. Wcześniej był on w rękach Amerykanów.

- Dlaczego lot się nie udał?

- Gigantyczny balon, o wysokości 120 metrów, w czasie napełniania wodorem, uległ uszkodzeniu. Dokładnie nadpaliła się jego powłoka. Na skutek tego lot został przełożony za rok, na 1 września 1939 roku i z oczywistych przyczyn, nie doszedł do skutku. To było przedsięwzięcie, którym żyła cała Polska. Odbywały się zbiórki społeczne na ten cel. Warto dodać, że gondola Gwiazdy Polski wykonana była z aluminium, bo Polacy jako pierwsi opanowali technikę spawania aluminium. I nasza załoga też była ze ściślej czołówki światowej, zdobywając puchar Bennetta. Muszę dodać, że w tym roku po 10 letniej przerwie, znów powalczymy o ten puchar, bo na przełomie sierpnia i września w zawodach weźmie udział pilot naszego balonu – Mateusz Rękas!

- Gdzie w tej historii możemy znaleźć coś o Krakowie?

- Kraków zapisał się w niej bardzo dobrze, bo tutaj odbył się pierwszy udany lot balonem, wprawdzie jeszcze bez załogi jak w Warszawie, ale za to 5 lat wcześniej od stolicy. Balon uniósł się w powietrze z ogrodu botanicznego, dokładnie 1 kwietnia 1784 roku. Dwa miesiące wcześniej, grupa naukowców ze Szkoły Głównej, czyli Uniwersytetu Jagiellońskiego, prowadziła pierwsze w Polsce i na świecie badania nad aerostatami. Warto też przypomnieć, że w 1889 r. w Krakowie stacjonował forteczny oddział balonowy i balony już wtedy były obecne w panoramie miasta. Ich pola wzlotu znajdowały się m.in. w Rakowicach i często można było zauważyć unoszące się balony nad fortyfikacjami twierdzy Kraków.

- Balony miały wtedy funkcję obronną?

- Tak, były to balony zaporowe i obserwacyjne, ale także funkcjonowały jako forma rozrywki, punkt widokowy oraz atrakcja umożliwiająca uniesienie się nad ziemią.

**Magiczny
Kraków**

Marek Kufel, Fot. Jan Zych

- Skąd u Pana pojawiła się taka myśl, żeby przywrócić balon w Krakowie?

- To pomysł już z czasów szkoły średniej, co można zrobić w Krakowie, żeby uzyskać widok na obszar wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO... Jak wiadomo, nie są to pojedyncze obiekty, tylko plan zabudowy Starego Miasta, zamknięty malowniczym pierścieniem Plant Krakowskich. Ponieważ nie było możliwości budowy takiego punktu widokowego, ze względu na obowiązującą niską zabudowę, pojawił się pomysł balonu unoszącego ludzi nad ziemią. Do tego pomysłu, razem z współnikami, wróciliśmy w 2007 roku i przekonaliśmy do niego Miasto. Zależało nam także, żeby balon był umiejscowiony w centrum Krakowa, na wzór takich atrakcji w Paryżu czy Berlinie. Zresztą już w przeszłości loty balonowe odbywały się w centralnych dzielnicach, parkach i zieleńcach, budząc zachwyt i pozytywne emocje.

- No właśnie, a teraz chce Pan, żeby balon swoją barwą ostrzegał krakowian przed zanieczyszczonym powietrzem. Nie obawia się Pan, że robi sobie tym antyreklamę?

- Nie, uważam, że w ten sposób włączymy się jeszcze bardziej w ochronę środowiska, a nasz balon odegra rolę edukacyjną. Zresztą podobne obawy żywiono także w Paryżu, gdzie też jest duży problem ze smogiem i 7 lat temu pojawił się ten sam pomysł. Dziś wiadomo, że to były niepotrzebne obawy.

- Kiedy balon będzie zmieniał kolor?

- W oparciu o dane z Inspektoratu Ochrony Środowiska i w zależności od stanu powietrza nad Krakowem, powłoka balonu będzie koloru zielonego, pomarańczowego lub czerwonego. Mamy nadzieję, że jak krakowianie zobaczą taką pomarańczową lub czerwoną kulę, to więcej z nich zastanowi się nad tym, co robi dobrego a co złego dla krakowskiego powietrza. Bo mimo, że wiele osób obwinia za ten stan władze miasta, to całkiem dużo w tym temacie zależy od nas samych, np. czym palimy w piecach, czy staramy się o wymianę paleniska w domu na bardziej ekologiczne rozwiązanie. W Paryżu na przykład w okresie największego smogu, ograniczany jest ruch samochodów w centrum miasta. Nie wydaje mi się, aby społeczeństwo u nas było gotowe na takie działania, postawa nas wszystkich musi się zmienić, abyśmy dojrzeliby do takich decyzji.

Chciałbym, żeby nasz balon, który jest najbardziej ekologicznym środkiem transportu, pełnił też funkcję takiego strażnika czystości powietrza. Zamierzamy uruchomić na gondoli nowoczesną stację pomiarową, która będzie informować o stanie powietrza na różnych wysokościach oraz mierzyć cząstki PM1, które są najmniejsze i najbardziej szkodliwe.

- A jak dbają Państwo o bezpieczeństwo lotów?

- Na świecie są dwie liczące się firmy, które produkują tego typu balony, jedna mieści się we Francji w Paryżu, druga w Wielkiej Brytanii. Kupiliśmy licencję od tej angielskiej. Warto też dodać, że jesteśmy jedyną firmą lotniczą w Małopolsce, która posiada certyfikat AOC, czyli przewoźnika lotniczego. Poza tym spełniamy wszystkie wyśrubowane normy – balon przebywa w tzw. bezpiecznym środowisku, jest serwisowany przez producenta i cały czas pod opieką konserwatorską i każda, nawet najmniejsza część, która jest wymieniana, musi mieć certyfikat...

**Magiczny
Kraków**

- Jak wysoko uniesiemy się balonem?

- Standardowo wznosimy się 120-150 metrów w górę. Taką wysokość nad poziomem morza ma taras Kopca Kościuszki. Lot trwa około 15 minut. Obecnie w gondoli może przebywać grupa do 20 osób.

- Czy często się zdarza, że ktoś chce polecieć balonem, aby uczcić jakieś ważne wydarzenie, na przykład zaręczyny?

- Jesteśmy specjalistami od zaręczyn, mamy je średnio raz, dwa razy w tygodniu. Zdarzają się one spontanicznie, np. gdy chłopak nagle na górze wyciąga pierścionek i na oczach innych prosi wybrankę o rękę, albo jest to wcześniej zaplanowana akcja, w balonie jest tylko para i pilot, a także ukryte kwiaty, szampan. Za każdym razem towarzyszą temu duże emocje.

- Przygotowali też Państwo ofertę edukacyjną. Jakie lekcje można przeprowadzić w balonie?

- Historii, geografii, fizyki. Opracowaliśmy dwa programy edukacyjne, które prowadzą animatorzy: „Od Ikara do rakiety” i „Burza w szklance wody”. Lekcje trwają 45 minut, odbywają się dzięki współpracy z Muzeum Inżynierii Miejskiej i Ogrodu Doświadczeń w Krakowie i jeśli tylko są odpowiednie warunki pogodowe, na dzieci czeka także atrakcja lotu balonem. Jeśli aura nie sprzyja, dostają bilet, który mogą wykorzystać w ciągu roku.

- Jakie warunki atmosferyczne muszą być spełnione, żeby balon mógł polecieć z pasażerami?

- Porywy wiatru nie mogą być większe niż 24 węzły, tj. ok. 42 km/h. Nie może też być zagrożenia burzowego. Mamy własną stację meteorologiczną i przez cały czas kontaktujemy się z wieżą kontroli na lotnisku w Balicach – tak jak każdy samolot składamy plany lotów. To całkowicie wyklucza możliwość kolizji z przelatującym samolotem.

- A pamięta Pan czy jakieś znane osoby leciały balonem w Krakowie?

- W pierwszej chwili przychodzi mi do głowy Jan A.P. Kaczmarek. Pamiętam też Jana Peszka, który udzielał wywiadu w balonie, podczas którego zresztą zwracał się bezpośrednio do swoich kolegów artystów. Ta wysokość dodała doniosłości temu przemówieniu. W końcu u stóp Jana Peszka leżał wtedy cały Kraków.

KONKURS!!!

Mamy dla Was kilka podwójnych zaproszeń na lot balonem. Rozlosujemy je wśród osób, które poprawnie odpowiedzą na pytania:

1. Od kiedy w Krakowie na Bulwarze Wołyńskim znajduje się balon?

**Magiczny
Kraków**

2. Jaką najwyższą wysokość może uzyskać? (możecie to sprawdzić na: <http://www.hiflyer.pl>)

3. Który poeta opisał lot balonem w dniu 10 maja 1789 r. nad Warszawą?

Odpowiedzi (zawierające imię, nazwisko, adres i telefon kontaktowy) prosimy przysyłać do 11 maja, na adres: konkurs.mk@um.krakow.pl. W temacie maila należy wpisać: LOT BALONEM. O wygranej laureaci zostaną poinformowani indywidualnie.

Prosimy o załączenie następującego oświadczenia: "Wyrażam zgodę na przetwarzanie przez UMK swoich danych osobowych na potrzeby konkursu".